

Δελτίο Τύπου
Λουξεμβούργο, 6 Ιουλίου 2022

Οι ελεγκτές αμφισβητούν τα αποτελέσματα της προσέγγισης της ΕΕ για τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

Το πρόγραμμα LEADER, η συμμετοχική, εκ των κάτω προς τα άνω, πολιτική της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη, καθιερώθηκε το 1991 και έχει διευκολύνει τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων. Ωστόσο, η εφαρμοζόμενη προσέγγιση κοστίζει και οι διαδικασίες έγκρισης είναι αργές. Μία και πλέον δεκαετία μετά από έναν πρώτο έλεγχο, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ), σε ειδική έκθεση που δημοσίευσε σήμερα, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν είναι πολλά τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα οφέλη της προσέγγισης LEADER υπερτερούν των εξόδων και των κινδύνων που αυτή συνεπάγεται.

Η ΕΕ χρησιμοποιεί την προσέγγιση LEADER (τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων) για τη στήριξη έργων σε αγροτικές, αστικές και παράκτιες περιοχές, διαθέτοντάς της 9,2 δισεκατομμύρια ευρώ την περίοδο 2014-2020. Η προσέγγιση αυτή σκοπό έχει την αξιοποίηση της εμπειρογνώσιας και της πείρας των τοπικών κοινοτήτων, προκειμένου να προσδιοριστούν οι αναπτυξιακές ανάγκες τους. Καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία αυτή έχουν οι ομάδες τοπικής δράσης, καθώς αυτές συμβάλλουν στον σχεδιασμό μιας στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και είναι υπεύθυνες για τη δρομολόγηση και ανάπτυξη έργων που αποσκοπούν στην ικανοποίηση των τοπικών αναγκών. Και παρότι το LEADER είναι ελκυστικό στη θεωρία, υπάρχει πάντα το ερώτημα κατά πόσον η προσέγγιση αυτή αποφέρει οφέλη στην πράξη.

«Η προσέγγιση LEADER σχεδιάστηκε για να υπηρετήσει έναν αξιόπαινο στόχο: να διευκολύνει την τοπική συμμετοχή και αυτεξουσιότητα για το καλό των αγροτικών περιοχών της ΕΕ», δήλωσε η Eva Lindström, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδια για τον έλεγχο. *«Αυτό δημιουργεί πρόσθετα έξοδα και κινδύνους, που θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν μόνον εάν η προσέγγιση απέφερε πρόσθετα οφέλη συγκρινόμενη με άλλα είδη προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ. Δυστυχώς, δεν εντοπίσαμε απτές αποδείξεις για κάτι τέτοιο: πολλά από τα έργα που εξετάσαμε θα μπορούσαν να είχαν χρηματοδοτηθεί με χαμηλότερο κόστος, από άλλα ταμεία της ΕΕ.»*

Οι ελεγκτές αναγνωρίζουν ότι το LEADER συνήθως διευκολύνει την τοπική συμμετοχή. Ωστόσο, πολλές φορές οι ομάδες τοπικής δράσης δεν είναι αντιπροσωπευτικές. Συγκεκριμένα, η συμμετοχή γυναικών και νέων είναι ακόμη μόλις οριακή. Η συμμετοχική προσέγγιση του

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

LEADER συνεπάγεται υψηλά διοικητικά και λειτουργικά έξοδα, όπως για δραστηριότητες που αποβλέπουν στην εξασφάλιση της συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων και την υποστήριξη των αιτούντων. Επίσης, συγκρινόμενη με τα συνήθη προγράμματα δαπανών, διαπιστώνεται ότι δημιουργεί επιπλέον διοικητικές απαιτήσεις. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο τέλος του 2020, τα συνολικά αυτά έξοδα υπερέβαιναν το 1 δισεκατομμύριο ευρώ (ποσό που αντιστοιχούσε στο ένα τέταρτο των συνολικών δαπανών). Οι ελεγκτές επισημαίνουν ότι οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων και έγκρισής τους, που μπορεί να περιλαμβάνουν έως και οκτώ διαφορετικά στάδια, εξακολουθούν να είναι υπερβολικά περίπλοκες και αργές. Συνεπεία όλων αυτών, τα κράτη μέλη έχουν καταβάλει πληρωμές για μόνο το 39 % των έργων, ενώ ένα από αυτά (Σλοβακία) δεν έχει χρηματοδοτήσει κανένα.

Στην έκθεσή τους οι ελεγκτές εφιστούν επίσης την προσοχή στον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται οι διαθέσιμοι πόροι. Σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, όπως η Γερμανία, τα κεφάλαια από το LEADER ή την τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση έργων, όπως κοινοτικοί δρόμοι, φωτισμός δρόμων ή παιδικοί σταθμοί, που συνήθως αποτελούν εκ του νόμου προβλεπόμενα έργα προς εκτέλεση από τις εθνικές, περιφερειακές ή δημοτικές αρχές. Επίσης, μερικές φορές, τα υποστηριζόμενα έργα, όπως λόγω χάριν η αγορά τρακτέρ για γεωργούς, θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί καλύτερα και περισσότερο στοχευμένα από μέτρα αγροτικής ανάπτυξης, πέραν του LEADER, ή μέσω άλλων προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ.

Γενικώς, οι ελεγκτές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι δεν είναι πολλά τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα πρόσθετα οφέλη της προσέγγισης LEADER δικαιολογούν το κόστος της σε σύγκριση με άλλα είδη χρηματοδότησης. Αυτή τη στιγμή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζει τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία του LEADER. Ωστόσο, τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης αναμένεται να δημοσιευθούν το νωρίτερο του χρόνου. Λόγω των πρόσθετων εξόδων και κινδύνων και της συνεχιζόμενης απουσίας απτών οφελών, οι ελεγκτές της ΕΕ ζητούν την εμπειριστατωμένη και εις βάθος αξιολόγηση του LEADER και της προσέγγισης της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.

Γενικές πληροφορίες

Την περίοδο 2014-2020, το LEADER αποτελούσε υποχρεωτική συνιστώσα όλων των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Βάσει αυτού, η νομοθεσία της ΕΕ απαιτούσε από τα κράτη μέλη της, εκτός από την Κροατία, να δαπανήσουν υπέρ του LEADER τουλάχιστον το 5 % της χρηματοδότησης που λαμβάνουν για την αγροτική ανάπτυξη.

Η ειδική έκθεση 10/2022, με τίτλο «*Το LEADER και η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων διευκολύνουν μεν την τοπική συμμετοχή, τα πρόσθετα οφέλη όμως δεν αποδεικνύονται ακόμη επαρκώς*», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu).

Ο εν προκειμένω έλεγχος αποτελεί συνέχεια προηγούμενης ειδικής έκθεσης με τίτλο «*Εφαρμογή της προσέγγισης Leader στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης*», η οποία δημοσιεύθηκε το 2010.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερόμενους, όπως στα εθνικά κοινοβούλια, σε παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και σε εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις του υλοποιούνται.

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547